

Arbeids- og inkluderingsdepartementet
Postboks 8019 Dep
0030 Oslo

Oslo, 25.02.09

Vår ref: 22772/Anwi

Deres ref: 200806068/GJS

Høring om arbeid og omsorg – Forslag til lovendringer med sikte på å bedre mulighetene til å kombinere arbeid med pleie- og omsorgsoppgaver

Det vises til brev av 05.12.08 hvor Arbeids- og inkluderingsdepartementet har lagt frem forslag til lovendringer med sikte på å kombinere arbeid med pleie- og omsorgsoppgaver på alminnelig høring.

Høringen omfatter i hovedsak følgende forhold:

- Gradering av pleiepenger ned til 20 prosent
- Rett til permisjon uten lønn i inntil 10 dager for å yte omsorg ovenfor nære pårørende over 18 år.
- Retten til permisjon og pleiepenger for den som pleier nær pårørende i livets slutfase utvides fra 20 til 60 dager
- Rett til pleiepenger og forhøyet hjelpestønåd skal foreligge i tre måneder etter at langvarig pleieforhold opphører som følge av pleiemottakers død.

Spekter avgir med dette høringssvar. Dokumentet er også sendt elektronisk til postmottak@aid.dep.no.

Vi har i punkt 1 vurdert forslaget om gradering av pleiepenger ned til 20 prosent. I punkt 2 har vi gjort rede for vårt syn på de øvrige forslagene.

1. SPEKTERS VURDERING AV FORSLAGET OM GRADERING AV PLEIEPENGER NED TIL 20 PROSENT

I dag graderes pleiepenger inntil 50 prosent. Det innebærer at den som arbeider mer enn 50 prosent ikke får pleiepenger. AID påpeker at man med en sterkere gradering vil få flere som i dag oppbærer pleiepenger, men som ikke har pleieoppgaver som lar seg kombinere med mer enn 50 prosent arbeid, kunne trappe opp arbeidet uten å miste retten til pleiepenger.

På den annen side vil flere som uten sterkere gradering av pleiepengene ikke ville ha tatt ut permisjon kunne benytte mulighetene til å arbeide mindre. Det er derfor vanskelig å si om en sterkere gradering vil føre til at flere vil arbeide mer. Etter departementets vurdering er det likevel ønskelig å gjøre det enklere å kombinere arbeid og omsorg gjennom å tillate sterkere gradering.

Spekter mener forslaget er i tråd med arbeidslinjen, og har ingen innvendinger til prinsippet om gradering av pleiepenger.

2. SPEKTERS VURDERING AV DE ØVRIGE FORSLAGENE

De øvrige endringsforslagene er begrunnet med at økende etterspørsel etter omsorgstjenester og høy grad av yrkesdeltakelse gjør at det er behov for å legge bedre til rette for å kombinere yrkesaktivitet med omsorgsoppgaver for nære pårørende. Familieomsorg har ved siden av offentlig omsorgsyttelse en grunnleggende samfunnsmessig betydning. Det å kunne yte sin nærmeste bistand vil dessuten for mange oppleves som verdifullt. Manglende tilrettelegging kan imidlertid medføre at enkelte som har omsorgsoppgaver i tillegg til jobb, vil kunne erfare dette som belastende og selv risikere å bli sykmeldt.

Spekter slutter seg til departementets vurdering av behovet for å legge forholdene til rette for arbeidstakerne som må ivareta omsorgsoppgaver i kombinasjon med yrkesaktivitet.

Spekter er positiv til tiltak som kan bidra til at den enkelte arbeidstaker blir i stand til å kombinere arbeidsliv med omsorgsoppgaver. Å gi arbeidstakere bedre muligheter for å bistå nære pårørende vil gjøre det enklere å kombinere arbeid og familieliv også i vanskeligere perioder.

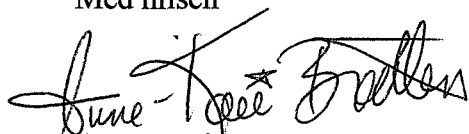
Vi stiller oss likevel tvilende til om nye lovreguleringer er svaret, når spørsmålet er knyttet til større frihet i arbeidssituasjonen. I løpet av de siste årene har lovverket rundt permisjoner blitt mer og mer omfattende og fragmentert. Nye bestemmelser er kommet til etter press fra ulike grupper, uten at det er foretatt helhetlige og systematiske vurderinger av konsekvensene av bestemmelsene. Dette er uheldig.

Bestemmelsene er etter Spekters mening bygget på et gammelt system som ikke er tilpasset dagens eller fremtidens arbeidsliv. Måling av tid og tilstedeværelse blir i større og større grad erstattet med vurdering av arbeidsinnsats og resultater. Denne utviklingen kan man ikke regulere seg bort fra, dette skjer hver dag i norske bedrifter. Og det skjer fordi både arbeidstakerne og arbeidsgiverne ser verdien av et romslig og fleksibelt arbeidsliv. Det er

dokumentert at arbeidstakere er opptatt av fleksibilitet for å kunne kombinere arbeidsliv og familieliv, herunder omsorg for nære pårørende. Dette fremgår blant annet av Fafos undersøkelse, som departementet selv viser til. Det er derfor betenkelig at det foreslås lovendringer som vil gjøre arbeidslivet mindre fleksibelt, fordi det gir den ene parten en ubetinget rettighet som vil medføre at den andre parten – arbeidsgiver – får enda sterkere behov for måling av tid og tilstedeværelse. Dette er en utvikling de færreste ønsker, og som departementet ikke burde stimulere til.

Etter Spekters mening er det behov for en total gjennomgang av dagens lovverk på dette området, slik at det kan tilpasses det nye arbeidslivet.

Med hilsen

Anne-Kari Bratten
Viseadministrerende direktør